

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Helsingin Maalariammattikoulun OPVA-manuaali

Päivitetty 21.12.2023

Kuva: Pixabay.com

OPVA-manuaalin esipuhe

Tämä manuaali on tarkoitettu OPVA-opetuksen selkeyttämiseksi Helsingin Maalariammattikoulussa. OPVA opetus on aloitettu koulussamme huhtikuussa 2022. OPVA on hyväksi havaittu tukikeino sekä opiskelijalle, että työssä jaksamisen mahdollistaja opetushenkilökunnalle. Tässä manuaalissa on kootusti koko tieto OPVA-opintojen järjestämisestä Helsingin Maalariammattikoulussa. Manuaalia ovat olleet kokoamassa OPVAssa opettavat opettajat ja apulaisrehtori. Sisällysluettelo on jaettu teemoihin ja näkökulmiin, joiden tehtävänä on opastaa OPVA-toiminnassa mukana olevaa opettajaa ja ohjaajaa. Tämä manuaali on myös julkinen, sillä sitä on koottu osin OPVA haltuun -strategiarahoituksella.

Toivottavasti OPVA-manuaali vastaa kysymyksiin koskien OPVAA, ja tarjoaa kättä pidempää myös opiskelijoiden kanssa käytävälle keskustelulle OPVA-asioissa.

Helsingissä 21.12.2023

Sisällysluettelo

OPVA-manuaalin esipuhe.....	2
Mikä on OPVA?.....	4
OPVA Helsingin Maalariammattikoulussa.....	5
Kenen OPVA? Miten OPVAAn?.....	7
Maahanmuuttajataustaiset oppijat tavoittelemassa valmistumista, kansalaisuutta ja toimeentuloa.....	7
Venni ja elämisen möykky.....	8
Miten OPVAAn päädytään?.....	9
Keitä OPVAssa työskentelee? Miten tehdään yhteistyötä?.....	10
Opettajien työtehtäviä OPVAssa.....	11
Monialainen yhteistyö OPVAssa.....	11
Miten vastuut jakautuvat?.....	12
Mitä OPVAssa tehdään?.....	13
Pedagogisia menetelmiä ja tuki OPVAssa.....	15
OPVAn sisällöt.....	16
Sisältösuunnitelmat.....	17
OPVAn kirjaamiskäytännöt.....	19
Tärkeitä asioita OPVAssa.....	20
Lisämateriaali ja liitteet.....	21

Mikä on OPVA?

OPVA eli opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot ovat opintoja, joiden avulla kurotaan kiinni aukkoa opiskelijan perustaidoissa. Aukko syntyy niistä osaamisista, joita opiskelijalta puuttuu selviytyäkseen ammatillisista opinnoista. Osaamisessa saattaa olla vajetta esimerkiksi kielitaidossa, matemaattisissa taidoissa, arjen taidoissa tai opiskelutaidoissa. OPVA on kiinteä osa ammatillista koulutusta, eli se ei ole erillinen tavoitteellinen opiskelukokonaisuus kuten TUVA (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) tai TELMA (työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus). OPVA opinnot ovat opiskelijalle tarjottava tukimuoto.

Lainsäädännössä opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot mainitaan seuraavissa laeissa:

- [Ammatillisen koulutuksen laki 63 §](#)
- [Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 32 d §](#)
- [Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista 2 §](#)

Ammatillisen koulutuksen laki (63 §) kertoo:

”Koulutuksen järjestäjä päättää opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen järjestämisestä ja sisällöstä.”
ja

”Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen tarkoituksena on, että opiskelija hankkii sellaista yksilöllisiin tarpeisiinsa perustuvaa osaamista”.

Näiden kahden virkkeen avulla opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja on lähdetty rakentamaan oppilaitoksessa opiskelevien opiskelijoiden tarpeiden näkökulmasta.

Perusrahoituksella oppilaitos voi toki toteuttaa opiskelijoita tukevia opintoja tarvitsemillaan tavoilla. OPVA-koulutuksessa on olemassa kuitenkin reunaehtoja, joiden mukaan opintoja voidaan rahoittaa:

- 1) Opetuksen tulee vahvistaa opiskeluvalmiuksia ammatillisessa tutkintokoulutuksessa. Nämä voivat olla kielitaitoa, matemaattisia, opiskeluvalmiuksia tai muutoin ”ennen ammatillista koulua” hankittavia taitoja, joita tarvitaan opiskeluun ammattiopinnoissa.
- 2) Opiskelijan tulee olla tutkinto-opiskelija osallistuakseen OPVA-opintoihin.
- 3) Opinnoista voi saada OPVA-rahoitusta max. 6 kk ajalta / opiskelija. Ensisijaisesti kunkin opiskelijan henkilökohtainen tilanne ja toissijaisesti oppilaitoksen resurssit määrittelevät, kuinka kauan OPVA-opetusta kullekin opiskelijalle tarjotaan.
- 4) Opiskelijan OPVA-opinnot ovat yksilöllisiä: mikäli opiskelija pärjää perusopinnoissaan (esim. kykenee edistämään opintojaan normaalissa tahdissa, esim. siirtymään työelämään tekemään opintojaan), hänen OPVA-aikansa päättyy.

- 5) OPVA on periaatteessa yksilöllinen tukimuoto, mutta sen voi toteuttaa ryhmässä (esim. kielen tasoryhmät vieraskielisille).
- 6) Rahoitusta oppilaitos opiskelijaa kohden OPVasta saa, jos opiskelijan lukujärjestyksessä on enemmän kuin 50 % OPVAA.

OPVA voidaan siis nähdä kahdesta eri näkökulmasta:

- Opiskelijan tukimuoto
- Koulutuksen järjestäjän rahoitusinstrumentti, jolla OPVA-koulutusta järjestetään

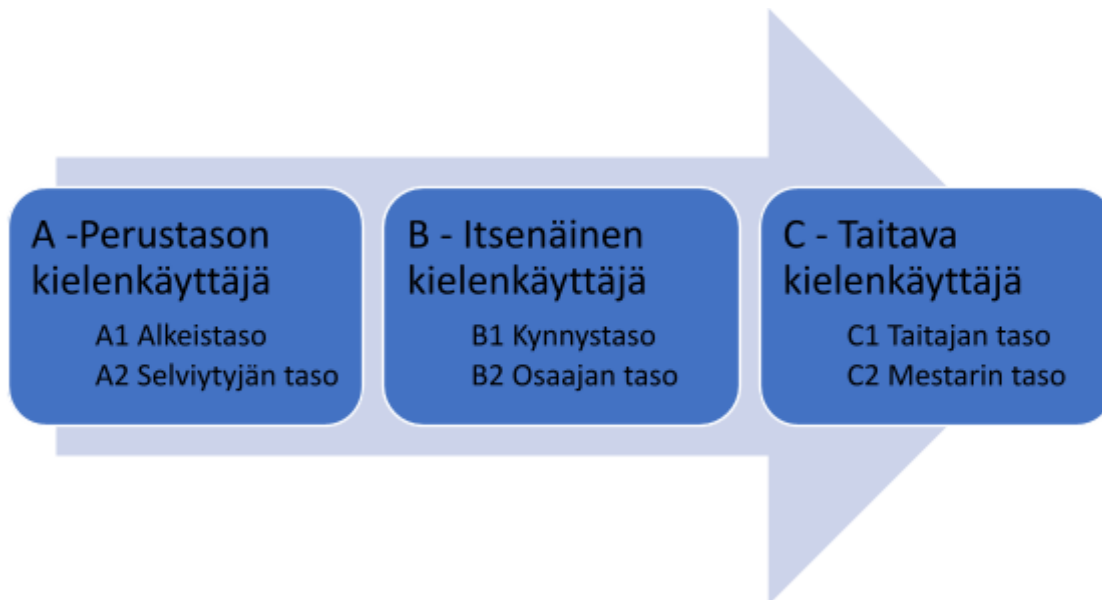
On huomattavaa, että OPVA-opetusta voi opiskelija saada, vaikka ei olisikaan rahoituksen piirissä (edellisen numeraalisen listan kohdat 3 ja 6).

OPVA Helsingin Maalariammattikoulussa

Tavoitteena on tarjota kaikille OPVA-tukea tarvitseville n. 5–6kk (yhden lukukauden mittaiset) OPVA-opinnot opintojensa alkuvaiheessa.

OPVA-opinnot jaetaan opiskelijan tuen tarpeen mukaan kahtia:

- 1) **Maahanmuuttajien kieli-OPVA-opinnot, opiskelijoille, joiden kielitaito on selvästi alle B1 ([CEFR](#))**

Kuva: Kielenkäyttäjän tasot

Maahanmuuttajien kieli-OPVA-opinnoissa keskitytään suomi toisena kielenä opintoihin, kulttuurin ja elämänhallinnan kysymyksiin, perusdigitaalisten taitojen hankkimiseen, työelämätaitoihin sekä yleiseen opiskeluhuollon pajailuun. Mukana olevia opettajia voivat olla S2-opettajat, matematiikan opettaja, yhteiskunnallisten aineiden opettaja, ammatillinen opettaja ja ohjaaja. Opiskelija tulee OPVAan kielitaidon ja aiemman opiskeluhistorian lyhyiden perusteella.

2) Elämänhallinta-OPVA opiskelijoille, joilla on arjenhallinnan ja perustaitojen kapeikkoja

Opetettavia aiheita elämänhallinta-OPVAssa ovat työelämätaidot, arjenhallinta ja yleinen tuki heikon koulumenestyksen aineissa. Opettajana toimii pääasiassa erityisopettaja ja OPVA-opetus tarjotaan pienryhmässä hyvin vaihtelevin toteutuksin yksilöllisten tarpeiden osalta. Opiskelija otetaan OPVA-ryhmään tarvittaessa, mikäli opintojen jatkuvuus vaatii tukea, mutta ei vielä täysin erityistä tukea. Opiskelijat, jotka ovat palaamassa pitkältä keskeytykseltä, joilla on mielenterveyden haasteita tai muutoin hankalaa noudattaa normaalin työelämän rytmiä, ohjataan tähän OPVA-ryhmään.

OPVAn kesto on yksilöllinen. Jokainen opiskelija kypsyi omaan tahtiin opinnoissaan itsenäisemmin selviäväksi opiskelijaksi. Helsingin Maalariammattikoulussa on linjattu seuraavia asioita:

- Jos opiskelija on kypsä lähtemään työelämässä oppimaan, oletetaan että perustaidot ja kielitaito on sillä tasolla, että pärjää opiskelijana työelämässä. Opiskelijan kanssa käydään yhdessä työelämätaitojen check-list, ja jos asiat ovat selkeinä, OPVA päättyy.
- Jos työelämästä oppiminen keskeytyy, arvioidaan OPVAn jatkotarve uudelleen. Mitä taitoja puuttuu vielä? Missä OPVA-ryhmässä niitä voidaan vahvistaa? Tämä on Vastuupettajan ja kustakin OPVA-ryhmästä vastaavien opettajien tehtävä selvittää yhdessä.

Kenen OPVA? Miten OPVAAn?

OPVA haltuun -hankkeessa on tehty asiakasprofileja, joiden pohjalta joko myös Helsingin Maalariammattikoulussa on tehty.

Maahanmuuttajataustaiset oppijat tavoittelemassa valmistumista, kansalaisuutta ja toimeentuloa

Mohammed, 28 vuotta

Persoon 1: Malttamaton opiskelija

Kuvituskuva. Kuvan henkilö ei ole Mohammed.

Tausta:

Mohammed opiskelee perustutkintoa, alan valintaan on vaikuttanut vahvasti työllistymismahdollisuudet ja aiempi työkokemus. Mohammed on opiskellut kotoutumiskoulutuksessa aikuisten perusopetuksen oppimäärän, koulutustaustaa löytyy myös kotimaasta. Mohammed haluaa nopeasti tutkinnon, päästäkseen työelämään tienaamaan.

Tavoitteet ja motivaatio:

- Työllistyminen ja toimeentulon varmistaminen
- Suomen kansalaisuus
- Tutkinnon suorittaminen nopeasti

Haasteet ja huolenaiheet:

- Realistinen käsitys omista kieli- ja opiskelutaidoista sekä työelämävalmiuksista puutteellinen
- Suoritusmerkintöjen kertyminen oppimista tärkeämpää

Elämäntilanne:

Naimisissa, perhe lähtömaassa

Opiskelutilanne:

Opiskelee ensimmäistä tutkintoa Suomessa

Onnistumisen avaimia opetuksen ja ohjauksen tueksi:

- Strukturoidut opinnot, valmis lukujärjestys, selkeät ohjeet ja yksilöllinen ohjaus
- Oppimisen hyötyjen selkeyttäminen tavoitteiden saavuttamiseksi
- Opiskeluun sitouttaminen ja tavoitteiden asettamisessa tukeminen
- Toiminnallinen työskentely opetuksessa, ohjauksessa sekä arvioinnissa
- Kannustaminen suomen kielen käyttämiseen vapaa-ajalla

Kuva: Naassomzi, brändiltä pixabay, canva.com kautta

OPVA-opintoihin motivoiminen voi olla haastavaa, jos opiskelija ei tunnista omia tuen tarpeita

MATERIAALI: CC-BY-SA 4.0, OPVA haltuun - Framåt med SSS

Oppilaitoksemme opiskelijat ovat pääosin pintakäsittelyalan perustutkinnon opiskelijoita. Heille on räätälöity opetus, jossa ensimmäisen 10 viikon aikana on n. 55 % muuta kuin ammatillista opetusta normaalissa opetusryhmässä.

Opetusryhmät voivat olla:

- pienryhmiä
- S2-tunteja
- integroitua suomen kielen opetusta
- digitaitotunteja
- englannin ja

- matemaattisten taitojen vahvistamiseen tähtäävää tukea.

Erityisen tärkeää on, että opiskelijoiden opinnot ovat vahvasti alaan kiinnittyviä (esim. S2-harjoitukset lähtevät työelämän kielestä). Jokaisen opiskelijan kanssa on myös selkeästi käyty läpi mitä tavoitteita hänellä on ja keskusteltu siitä, miten ne sitoutuvat opiskelu- ja urapolkuun. Tärkeää on luoda Me-henki, jossa tavoitteita kielenoppimisessa lähestytään yhdessä. Kaikki oppivat. On huomattu, että limittäinen OPVA-malli (kts. Luku OPVAn sisällöt) sopivat hyvin näille opiskelijoille. Lukujärjestykseen tulee tällöin n. 15 tuntia OPVAA viikossa (normaali viikko on n. 28 tuntia).

Näille opiskelijoille on myös tärkeää, että heitä opettavien opettajien roolit ja työajat, olla yhdessä opiskelijoiden kanssa, on selvillä. Lukujärjestyksen oikeellisuus on tärkeää. Opiskelijalle tärkeitä henkilöitä ovat vastuuopettaja, ryhmäopettaja (ammatillinen), S2-opettaja ja mahdollisuuksien mukaan myös muut yto-opettajat. On muistettava, että kieli ei ole ainut opiskelijan haaste, vaan myös yhteiskuntaan liittyminen, opiskelutaidot ja muut perustaidot. Hyvänä lisänä on harrastusten liittyminen kouluympäristöön, eli opiskelijoita tuetaan ottamaan keramiikka-, liikunta- tai ompelukerhotunteja.

Opiskelijan tavoite OPVAssa on usein lähellä sitä, että kyetään etenemään opinnoissa ja lopulta läpäisemään perustutkinto. Siirtyessä yleisryhmiin on muistettava, että erityisen tuen tarve voidaan perustella monella tapaa, oppimisen vaikeudet ovat vain yksi syy.

Venni, 17 vuotta

Kuvituskuva. Kuvan henkilö ei ole Venni.

Elämäntilanne:

Alaikäinen, huoltaja(t) vaikeasti tavoitettavissa

Opiskelutilanne:

Oppivelvollinen, opiskelee perustutkintoa

Tausta:

Venni on tullut opiskelijaksi oppivelvollisuuden vuoksi, ala on valikoitunut sattumanvaraisesti kuulopuheiden perusteella. Vennillä on peruskoulusta päälimmäisenä mielessä huonot kokemukset. Hän kokee saaneensa "paskaa niskaan" myös erilaisissa viranomais tilanteissa. Kun hyvinvointi ja elämänhallintakin sakkaa monella elämän osa-alueella, on tällaisen möykyn edessä helpointa todeta "ei jaksa, ei pysty, ei kykene".

Tavoitteet ja motivaatio:

- Ei tavoitteita ja motivaatiota opiskelun ja tulevaisuuden suhteen
- Täysi-ikäistyminen ja sen tuoma vapaus
- Ilmaisen koululounaan ja kaverien vuoksi käy koulussa silloin tällöin

Haasteet ja huolenaiheet:

- On vakuuttunut, ettei osaa
- Arjen hallinnan ja elämäntilanteen tuomat haasteet opiskeluun ja käyttäytymiseen
- Opiskelutaidot vähäiset tai piilossa muiden haasteiden alla

Onnistumisen avaimia opetuksen ja ohjauksen tueksi:

- Tuki itsetunnon vahvistamiseen sekä omien tarpeiden ja vahvuuksien tunnistamiseen
- Tuki oman toimijuuden vahvistamiseen ja osallisuuden kokemuksen saavuttamiseen
- Onnistumisten kokemusten sekä kuulluksi tuleminen kokemusten vahvistaminen
- Oppilaitoksen monialaisen tukiverkoston palveluiden hyödyntäminen

Kuva: John Rae Cayabyab, brändiltä Pexels, canva.com kautta

OPVA-opintoihin motivoituminen voi olla haastavaa, koska kokee tarjotun OPVA-tuen auktoriteettien määräämänä

MATERIAALI: CC-BY-SA 4.0, OPVA haltuun - Framåt med SSS

Toinen OPVA-opinnoissamme pyörivä opiskelija kokee, ettei ole hyvä missään ja motivaatio koulunkäyntiin on hukassa. Opiskelija tulee kouluun silloin tällöin ja arjen hallinta on kaikin puolin hankalaa. Vennin paikka on Helsingin Maalariammattikoulussa elämäntaito-OPVAssa. OPVA on vahvasti yhteydessä ammattialaan ja opiskelemassa käydään pienryhmässä, jossa useilla on samaa haastetta. Onnistumisia ruokitaan pienillä palasilla, ja onnistumiseen rakennetaan mahdollisuus strukturoimalla. Luottamuksen syntyminen on tärkeää, joten oppilaitokselle annetaan yhdet kasvot. Opetusta pyritään tuottamaan eri paikoissa, kokemuksellisesti ja "oikean työpaikan" ehdoin.

OPVA-opinnot limittyvät hyvin selkeästi ammatilliseen opiskeluun. OPVA-ryhmässä on mahdollista tehdä myös YTOja oman opettajan ohjauksessa.

Miten OPVAAn päädytään?

On pari eri mahdollisuutta päätyä OPVA-ryhmään:

- 1) Orientaatioviikolla tehty suomen kielen ja oppimistaitojen testi (S2-OPVA)
- 2) Keskeytykseltä palaaminen, jos OPVA on paras paikka ottaa vauhtia elämänhallintaan

- 3) Opiskelija siirtyy opintojen alkuvaiheessa elämänhallinta-OPVAAn, jos kouluuntulo on hankalaa.

Tärkeää on:

- Jokaisen opiskelijan tarve katsotaan erikseen. Esim. nimen perusteella ei tehdä OPVA-ryhmäjako.
- Aiempi koulukokemus ei myöskään kerro siitä, miten opinnot lähtevät meidän koulussamme. Opettajamme ovat lahjakkaita ohjaajia ja kohtaajia, voi olla, että peruskoulun jälkeen ammatilliset opinnot piristävät.

Kuka tekee päätöksen?

- Maahanmuuttajataustaisille S2-opettajan testin perusteella paikka OPVAAn
- Arjenhallinnan OPVAAn mennään keskustellen: vastuuopettaja ja erityisopettaja, tarvittaessa konsultointi apulaisrehtorilta

Keitä OPVAssa työskentelee? Miten tehdään yhteistyötä?

OPVA-opettajia voivat olla kaikki oppilaitoksen opettajat ja OPVA-ohjaajia kaikki oppilaitoksen ohjaajat.

Työsuunnitelmissa vuosittain käydään läpi, kenellä on OPVA-vastuuta. Pääasiassa ammatillisista opettajista kaikilla uuden ryhmän kanssa aloittavilla on OPVA-vastuuta, S2-opettajilla OPVA-vastuuta on aina ja lisäksi OPVA-vastuuta on muilla opettajilla. Opetusta OPVA-opinnoissa tarjoavat mahdollisuuksien mukaan yhteiskunnallisten aineiden, matemaattisten aineiden sekä kielten päätoimiset opettajat, tuntiopettajat tai apulaisrehtori.

Alla olevassa toimijakartassa on kuvattu toimintaan osallistuvien rooleja. Huomaathan, että kaikille opetuksen työnkuville löytyy kulmaa OPVA-opintoihin.

#OPVA
#OPVAHALTUUN
#FRAMÄTMEDSSS

OPVA-opintojen toimijakartta

Opetus- ja ohjaushenkilöstö

Opetus- ja ohjaushenkilöstö havaitsee opiskelijan tuen tarpeen, ohjaa OPVA-opintoihin ja päivittää HOKSin. Kaikki toimivat tiiviissä yhteistyössä ja varmistavat tiedon siirtymisen. OPVA-opintojen suunnittelussa ja toteutuksessa pyritään huomioimaan opiskelijan yksilölliset tarpeet. Opiskelijan tilannetta seurataan aktiivisesti ja arvioidaan tuen riittävyyttä sekä opiskelupolun jatkoa.

Opiskelijan tukiverkosto

Tukiverkoston tavoitteena on tukea ja vahvistaa opiskelijan opiskeluvaihtoehtoja ja opiskeluvaihtoehtoja sekä opintoihin kiinnittymistä. Opiskelijat voivat toimia toistensa vertaistukena. Moniammatillinen tukiverkosto rakentuu opiskelijan yksilöllisen tilanteen ja tarpeen mukaan. Siihen voi kuulua oppilaitoksen sisäisiä toimijoita sekä erilaisia opiskelijaa tukevia ulkoisia verkostoja.

KUVA: Toimijakartta: Opiskeluvaihtoehtojen tukeminen on monialaista yhteistyötä opiskelijan OPVA-polulla, CC BY-SA 4.0 OPVA haltuun - Framåt med SSS

Meidän OPVA-ryhmämme ovat pääosin seuraavat:

Näiden lisäksi yto-pajassa tarjotaan OPVA-opiskeluun soveltuvaa tukea. Näistä ei kuitenkaan raportoida erikseen rahoitukseen, vaan yto-pajatoiminta rahoitetaan perusrahoituksella.

Opettajien työtehtäviä OPVAssa

Alla olevasta kaaviosta voit tutustua opettajaryhmien tehtäviin OPVAssa.

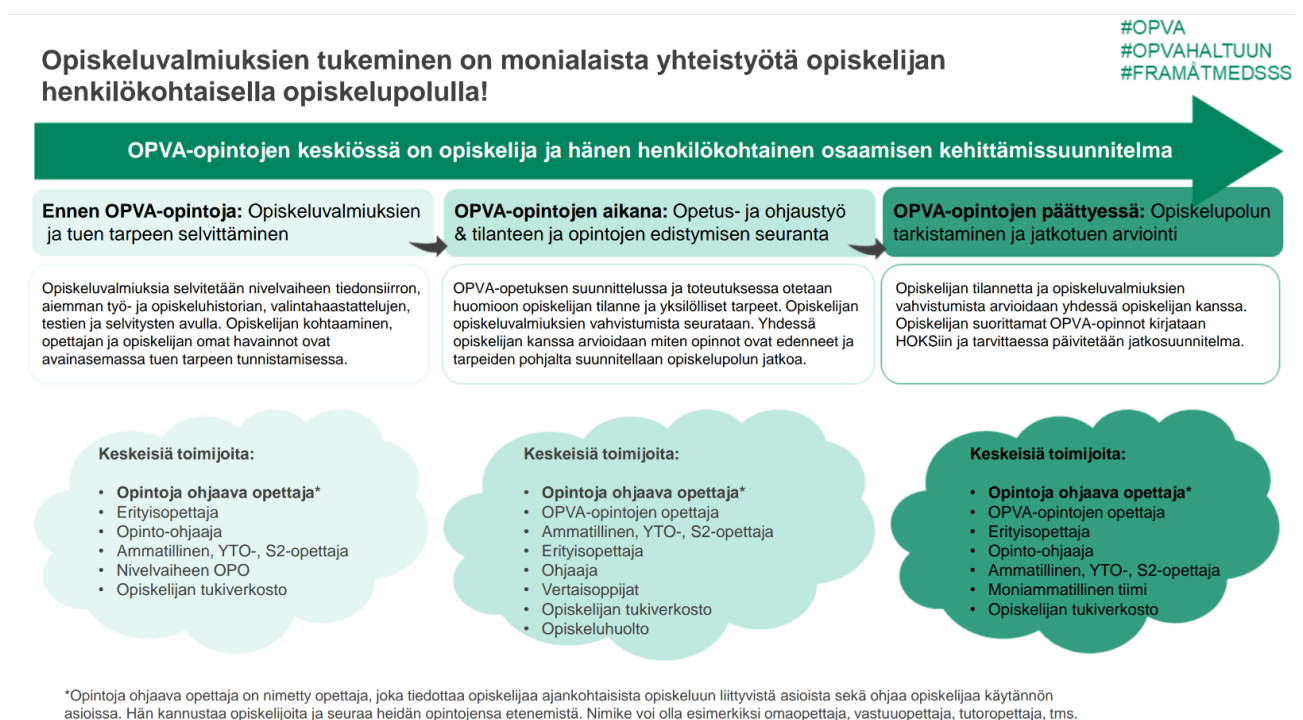
S2-opettaja	Ammatillinen opettaja	YTO-opettaja	Erityisopettaja
Ammattisanaston selvennys (termistö ja käsitteet) Kulttuurin ja yhteiskunnallisten asioiden opettaminen Suomi toisena kielenä -opetus Työsalissa ohjaaminen	tukee S2-opettajaa sisältöjen suunnittelussa selkeäkielinen opetus ja opetusmateriaalit strukturoidu päivä- ja viikkosuunnitelma yhdessä opiskelijoiden kanssa tehtynä asioiden kertaaminen, ymmärtämisen tarkistaminen ja varmistaminen rauhallinen eteneminen	Digitaitojen perusteet Työelämätaidot Opiskelutaidot	Arjenhallinta-OPVAn sisällön suunnittelu Opetuksen toteuttaminen ja kehittäminen yhdessä opiskelijoiden kanssa Tuki muille OPVA-ryhmille

Monialainen yhteistyö OPVAssa

OPVA-toiminta alkaa ennen OPVAn alkamista. Ennen OPVA-opintoihin sitomista opiskelija joko testataan tai tuen tarve todetaan moniammatillisessa tapaamisessa. Erityisen tärkeää on asettaa kullekin opiskelijalle tavoite, jota OPVA-opinnot tukevat. Tavoitteita voivat olla esim.:

- Kielitaidon vahvistaminen siihen pisteeseen, jotta opinnot voivat edetä esim. monipuolista ammattisanastoa vaativiin valinnaisiin tutkinnon osiin
- Oppimiseen rutinoituminen: kouluuntulo, tunneille osallistuminen, kommunikointi ja omien ajatusten kertominen
- Kirjoitustaidon vahvistaminen
- ”nollakurssien” osaamistavoitteiden hallinta
- Työelämätaitojen vahvistaminen (tulen töihin ajoissa, kysyn apua, annan palautetta)

Tavoite kirjataan opiskelijan HOKSiin OPVAn aloituspalaverissa, jossa on kyseiseen ryhmään tulleiden opiskelijoiden OPVA-opettajat sekä vastuupettajat. Useimmiten opettajia tapaamisessa on 3–5. Mikäli opiskelijan tarpeet vaativat muuta monialaista tukea, kutsutaan paikalle yksilökohtainen hyvinvointiryhmä Ohjaus- ja opiskeluhoitosuunnitelman ohjeiden mukaan.

Kuva: Opiskeluvalmiuksien tukeminen on monialaista yhteistyötä opiskelijan OPVA-polulla CC BY-SA 4.0. OPVA haltuun - Framåt med SSS

Miten vastuut jakautuvat?

Ammatillinen opettaja

- Kouluttaa ammatillisten aineiden alkeita OPVA-opiskelijoille, OPVA-opetusta on pienryhmätunnit ja samanaikaisopetus S2-opettajan kanssa integroidusti työsalissa ja tapahtumissa.

Apulaisrehtori

- Suunnittelee lukujärjestykset, jotta ne palvelisivat opiskelijoita. Tukee opettajia OPVA-toiminnassa.

Erityisopettaja

- Vastaa arjenhallinta-OPVAn opetuksesta ja kouluttamisesta. Pitää pienryhmää ja pajaa.

S2-opettaja

- Vastaa kielen opetuksesta ja OPVAn koordinoinnista. Osallistuu kaikkiin S2-opiskelijatapaamiseen OPVA-asioissa. Testaa opiskelijat perustaidoissa ja suomen kielitaidossa.

Vastuuopettaja

- Hoitaa kirjaukset OPVasta Wilmaan. Henkilökohtaistaa opiskelijan opintoja.

Mitä OPVAssa tehdään?

S2-OPVA

Suomen kieltä ja perustaitoja vahvistava OPVA alkaa siinä kohtaa, kun tunnistetaan hakijoista OPVA-ryhmällinen opiskelijoita. Apulaisrehtori resursoi S2-opettajan, keskustelea ammatillisten opettajien kanssa, kuka ryhmää lähtee vetämään ammattiopinnoissa.

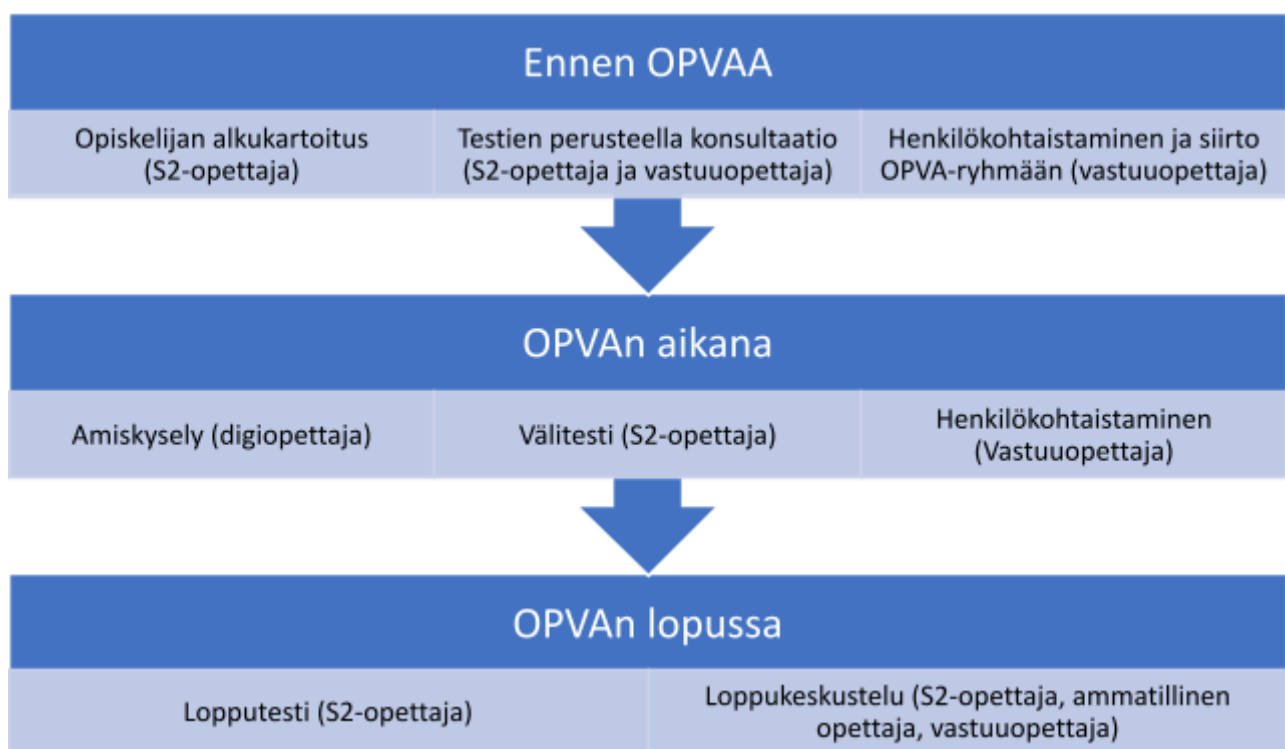
Kun opiskelijat aloittavat, tehdään kielitaito- sekä yleinen alkukartoitus OPVA-tunneilla. Alkukartoituksissa tutkitaan opiskelijan kielitaitoa, opiskelutaitoa, matemaattisia ja hahmotustaitoja sekä digitaitoa. Kartoitusten perusteella opiskelija liitetään sopiviin OPVA-ryhmiin (S2, digi, matemaattiset taidot, englannin tuki tai arjen hallinta).

Vastuuopettaja pitää opiskelijalle henkilökohtaisen HOKS-tapaamisen. Tätä ennen OPVAn S2-opettaja on konsultoinut vastuuopettajaa siitä, millaisiin OPVA-ryhmiin opiskelija kartoitusten perusteella liitetään. Vastuuopettaja kirjaa alustavasti OPVA-opiskelijan puolen vuoden OPVA-jaksolle kielitaito-opvaan.

OPVAn aikana tehdään myös amiskysely, mikäli sitä ei ole tehty toiminta digitaalisessa ympäristössä tunnilla. OPVA-opettaja varmistaa, että opiskelija on tehnyt kyselyn. Tämä tehdään noin 28 päivän kuluttua opintojen aloituksesta.

Välitesti, jossa mitataan kielitaidon ja yleisten opiskelutaitojen kertymistä, tehdään noin 2,5–3 kk OPVA-opintojen kohdalla. Mikäli opiskelijan kielitaidon arvellaan riittävän työelämässä oppimiseen ja YTO-kursseilla pärjäämiseen OPVA päätetään seuraavaan lomaan. Jos opiskelijan perusopiskelutaidot ja kielitaito on vielä kehittymässä yleisessä ryhmässä pärjäämiseen, OPVA jatkuu vielä toisen 2,5–3 kk, lukujärjestysten mukaan.

5–6 kk:n OPVAn päättyessä opiskelijalle S2-opettaja tekee OPVasta loppukyselyn ja tasotestauksen. Näiden avulla OPVAA kehitetään eteenpäin opiskelijoille sopiviksi.

Kuva: S2-OPVAssa tapahtuvat asiat ja vastuuhenkilöt

Aina kun opiskelija siirtyy ryhmästä toiseen, pidetään lyhyehkö saattaen vaihto, pieni keskustelu, jossa mukana on opiskelija, vastuuopettaja ja OPVA-ryhmän opettaja. Keskustelu voidaan pitää esim. työsalissa opetuksen aikana. Mikäli opiskelijalla on OPVA-jakson aikana todettu erityisiä tarpeita, tai hän toivoo keskustelua, voidaan varata erillinen aika, johon mukaan tulevat moniammatillisesti tarvittavat osaajat.

Elämänhallinta-OPVA

Elämänhallinta-OPVA on täysin yksilöllistä tukea, jossa jokaiselle opiskelijalle räätälöidään oman näköinen koulupäivä. Ammatillinen erityisopettaja vetää ryhmää ja opetus räätälöidään erilaisissa oppimisympäristöissä tapahtuvaksi. Ryhmässä opitaan arjen taitoja, elämässä pärjäämistä ja itsetunnon kohottamista. Kaikki nämä tapahtuvat vahvan tuen avulla erityisopettajan johdolla.

Pedagogisia menetelmiä ja tuki OPVAssa

Struktuuri (viikon alussa tavoitteet ja sisältö, johon voidaan myös palata)

Kuvalliset ohjeet, videot (huom! saavutettavuus)

Värit, luettelot, numerointi

Materiaali monessa eri muodossa (katso, kuule, tee, ohjaa)

Päivän aloitus aina yhdessä

Kertaus, ymmärtämisen varmistaminen: opiskelija kertoo omin sanoin.

Pedagoginen tuki OPVAssa on yleistä tukea. Yleistä tukea antavat kaikki opettajat. Erityistä tukea voi antaa myös kaikki opettajat hetkellisesti. Opiskelija on erityisen tuen opiskelija vasta kun tuen tarve on jatkuvaa. Tuen tarve pitäisi määritellä erikseen jokaiselle tutkinnon osalle, ja myös OPVAlle. OPVAssa voi olla erityisen tuen tarpeinen opiskelija. Tällöin hän saa sekä erityistä että yleistä tukea, useimmiten eri asioihin erityyppistä tukea.

Erityisopettaja kartoittaa OPVAn aikana erityisen tuen tarpeita opiskelijoilla. OPVA-ryhmän ammatillinen opettaja ja S2-opettaja havainnoivat opiskelijoita ja keskustelevat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa erityisopettajan kanssa: erityisopettajalla on konsultoiva rooli S2-OPVAssa. Tukea tarjotaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Myös YTO-opettajat voivat olla mukana keskusteluissa tukiasioissa oman substanssinsa näkökulmasta.

Lue lisää menetelmistä täältä: [tuen ja ohjauksen menetelmiä](#)
Ja erityisen tuen ja OPVAn rooleista täältä: [erityinen tuki ja OPVA](#)

OPVAn sisällöt

OPVAn sisällöt voivat vaihdella ryhmän ja yksilöiden tarpeiden mukaan. Helsingin Maalariammattikoulussa tunnistettuja sisältöjä on listattu seuraavasti:

- S2 perusteet (suomen kieliopin kertaus)
- S2 ammatillisena tukena
- Digitaidot
- Työelämätaidot draamaillen
- Elämännhallintataidot
- Ryhmätyöskentelytaidot
- Arjen byrokratia
- Opiskelutaidot
- Matemaattiset perustaidot
- Englannin perusteet

S2-opva koostuu pääosin suomen kielen perusteista, S2-ammattillisesta tuesta, ryhmätyöskentelytaidoista ja opiskelutaidoista. Tähän opetukseen opiskelijalle lukujärjestykseen on koottu 2,5 päivän opinnot. Tämän lisäksi kartoituksen perusteella opiskelija liitetään tarpeelliseksi katsottuihin muihin yleisesti tarjolla oleviin opiskeluryhmiin: matemaattiset perustaidot, digitaidot, englannin perusteet tai työelämätaidot draamaillen.

OPVAssa toiminta on aina kolmitasoista. Opiskelija voi edetä omaan tahtiin pajaopinnoissa, edistyä OPVA-ryhmän mukana ja opintoihin liittyy aina kaksin käytäviä keskusteluja opiskelijan ja opettajan kesken.

Avoin OPVA-ympäristö (esim.
YTO-paja)

OPVA-ryhmäopetus "S2",
"Elämäntaidot"

OPVA-henkilökohtaistaminen
1 on 1

KUVA: OPVAssa kohdataan kolmella eri tapaa

Sisältösuunnitelmat

S2-OPVA

S2-OPVassa käsitellään seuraavanlaisia sisältöjä:

- Ajanilmaukset
- Paikallissijat
- Aikamuodot
- Adjektiivit ja niiden vertailu
- Alaan liittyvät verbit
- Alaan liittyvät sanastot
- Alaan liittyvät ohjetyypit
- Alaan liittyvät keskeiset työtehtävät – kielen vahvistaminen
- Alaan liittyvät tuotetiedot

Kaikille avoin OPVA

Englannin perusteiden vahvistamisessa harjoitellaan:

- Ajanilmaukset
- Adjektiivit ja niiden vertailu
- Prepositiot
- Yksikkö-monikko
- Mitat ja mittasuhteet
- Alaan liittyvät verbit
- Alaan liittyvät sanastot
- Alaan liittyvät keskeiset työtehtävät

Matematiikan perustaitojen kertauksessa käydään läpi:

- Kerto- ja jakolasku
- Desimaali- ja murtoluku
- Mittayksiköt ja niiden muutokset
- Pinta-ala ja tilavuus
- Prosentin käsite
- 1. asteen yhtälö
- Tilastollisen aineiston lukeminen

Digitaidoissa sisältöihin kuuluvat:

- oppilaitoksen verkkoympäristöt
- tietokone ja kännykkä
- näppäimistö
- sähköpostin kirjoittaminen
- otsikointi
- tiedostonhallinta
- tekijänoikeudet
- tietoturva
- Docs-alkeet
- videon käsite

- digimaailman symbolit
- keinoälyohjeistus

Työelämätaidot sisältävät seuraavia asioita

- Itsen esittely
- Työpaikasta kysyminen
- Työhaastattelu
- Palkkaneuvottelu
- Työaikojen noudattaminen
- Työntekijän oikeudet ja velvollisuudet
- Poissaoloista sopiminen / ilmoittaminen
- Irtisanoutuminen
- Normaali käytös työpaikalla
- Viestintäongelmien ratkaisu

Elämäntaito-OPVA

Elämäntaitojen sisältö:

- työelämätaidot (kts. edellinen listaus)
- arjenhallinta
  - o toimintakyky
  - o apuvälineet
  - o toiminnanohjauksen vahvistaminen
  - o yksilö- ja ryhmätoiminta
  - o ratkaisukeskeisyys
  - o viestintätaidot
  - o itsetuntemus
  - o opiskelijahuollon tunnit
- arjen byrokratiassa selviäminen
  - o KELA
  - o TE-palvelut
  - o Opiskeluhoito
  - o Yhteiskunnan tarjoamat palvelut
  - o Kolmannen sektorin palvelut
  - o Avun pyytäminen

OPVAN lukkarointi

- S2-taitoja vahvistavaa OPVAa on lukujärjestyksessä vähintään 2,5 pvä / vko. Kokonaiset päivät on varattu yto-opettajien pitämille kohdennetuille opinnoille ja ammatillisen opettajan vetämälle pienryhmäopiskelulle. Puolikas päivä varataan integroivalle opetukselle.
- Näiden lisäksi iltapäiviin sijoitetaan kulloinkin tarvittavat englannin, digi-, työelämässä toimiminen- tai matemaattiset valmiudet -OPVA-tunnit. Näin tunneille voi osallistua kaikki halukkaat ja tukea tarvitsevat.
- Elämäntaitojen OPVA näkyy lukujärjestyksessä jatkuvasti. Tavoitteena on kiinnittää opiskelija opintoihin ja yhteiskuntaan.

OPVAn kirjaamiskäytännöt

Kaikki opiskelijaan liittyvä tieto kirjataan Wilmaan. Niin myös OPVAn käymisen ja OPVasta sovitut asiat.

Vastuopettaja

OPVA-kirjaukset, jonka perusteella rahoitusta maksetaan, löytyy henkilökohtaistamislomakkeelta.

Aloituspäivämäärä on se, jolloin OPVA-opinnot opiskelijalla alkavat. Päätymispäiväksi laitetaan alustavasti päivä, kun koulussa on käyty n. 2 jaksoa (puoli vuotta). Täytä kaikki kohdat.

Vastuopettaja kirjaa nämä asiat lomakkeelle HOKS-keskustelussa.

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot alkaen	Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot päättyen	Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen nimi	Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen kuvaus
24.07.2023	22.12.2023	Maalari-OPVA	S2-tuki s2-opettajan johdolla, englannin vahvistamista, matemaattiset taidot.

Kaikki opettajat

Muut kirjaukset tehdään kuten normaalin opetuksen kirjaukset (poissaolot, yhteydenotot, tukimuodot). Ne tekee kukin opettaja itse.

Tärkeitä asioita OPVAssa

(ja muussakin opetuksessa)

- Opettaja suunnittelee oman opetuksensa
- Opettaja lukee lainsäädännön, joka koskee omaa opetustaan
- Kaikki opettajat voivat olla OPVA-opettajia
- OPVA-opetuksen suunnittelu on normaalia lähiopetuksen suunnittelua
- OPVA-opetus ei saa olla samaa kuin tutkintoperustainen opetus, vaan suuntautuu perustaitoihin
- OPVA-opetuksen suunnittelukerroin on maksimissaan 0,5 (ytoissa) tai 0,3 (ammatillisissa)
- OPVA on opiskelijan etu, tuki. Sitä ei voi opettaja evätä.
- Tavoitteena OPVAssa on saavuttaa riittävät opiskeluvalmiudet opintojen loppuunsaattamiseen

Mikäli et löydä jotain asiaa tästä OPVA-manuaalista, ole hyvä ja keskustele Elisen kanssa. Lisätään tänne loppuun uusia tietoja, jotta voitte hyvin löytää tiedon.

Lisämateriaali ja liitteet

Opetusmateriaalit löytyvät Classroomeista:

- DIGI: <https://classroom.google.com/c/NTg5MjUwNzU0NjQw?cjc=2bvqzgy>
- S2/englanti: <https://classroom.google.com/c/NjE3MzE4Nzk0MDM3?cjc=torf74p>
- Työelämätaidot:

OPVA-linkit:

<https://padlet.com/elisennyssonen/OPVAlinkit> (voit lisätä alustalle linkin aina kun löydät uuden)